

رساله‌ی دکتری: اعظم ایمن فر، ۱۴۰۲

مقایسه ارزش‌های اجتماعی در شاهنامه فردوسی و دیوان پروین اعتصامی

ارزش‌های اجتماعی، آداب و رسوم، سنت‌ها، اخلاق، قوانین و مقرراتی را شامل می‌گردد که برای تنظیم روابط افراد در جامعه به جهت ادامه زندگی اجتماعی که مکلف به قبول آن شده‌اند، تشکیل می‌شود. تا آنجاکه می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین مسائل و مفاهیم جامعه ارزش‌های حاکم بر جامعه است. این ارزش‌ها، با ادبیات هر کشوری پیوند ناگسستنی دارد. ارزش‌های اجتماعی، یکی از مقوله‌هایی است که در ادب فارسی بازتاب گسترده‌ای دارد. از آنجاکه ادبیات آیینی تمام‌نمای جامعه است، لذا می‌تواند موضوعاتی در آن انعکاس یابد که نشان‌دهنده‌ی واقعیّت‌های جامعه باشند. ارزش‌های اجتماعی، که از فطرت و نهاد انسانی برخاسته‌اند، فرهنگ یک جامعه را تشکیل می‌دهند. همین ارزش‌ها، سبب پیشرفت جوامع می‌گردند. هدف از این تحقیق بررسی و بیان ارزش‌های اجتماعی در شاهنامه فردوسی و دیوان پروین اعتصامی می‌باشد. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد ارزش‌های اجتماعی این دو شاعر اگرچه از نظر محتوا و درون‌مایه با هم شباهت دارد، اما در چگونگی شیوه بیان و هدف از نحوه و ارائه تفاوت دارند. پروین اعتصامی با نگاهی انتقادی به جامعه و حکومت زمان خود می‌نگرد اما فردوسی با هدف احیای فرهنگ ایران باستان، به ارزش‌های اجتماعی پرداخته است. روش تحقیق توصیفی و تحلیلی و روش مطالعه کتابخانه‌ای صورت پذیرفته است.

کلیدواژه‌ها: جامعه‌شناسی ادبیات، اجتماعیات در ادب فارسی، ارزش‌های اجتماعی، شاهنامه، فردوسی، پروین اعتصامی

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۴۸۰۷۹۳۳۰۶۳۵۳۱۳۹۸۱۶۲۲۹۵۰۶۵

تاریخ دفاع: ۱۴۰۲/۱۱/۲۵

رشته‌ی تحصیلی: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر علی عشقی سردهی

استاد مشاور: دکتر سعید روزبهانی

Ph.D. Dissertation:

Comparison of Social Values in Ferdowsi's Shahnameh and Divan Parvin Etesami

Social values include customs, traditions, ethics, laws and regulations that are formed to regulate the relationships of people in the society in order to continue the social life that they are obliged to accept. As far as we can say, one of the most important issues and

concepts of society is the values that govern society. These values are inextricably linked with the literature of any country. Socialism is one of the categories that has a wide reflection in Persian literature. Since literature is a mirror of the whole view of society, it needs to reflect topics that reflect the realities of society. Social values, which are based on human nature and institution, form the culture of a society. These values lead to the development of societies. The purpose of this research is to investigate and express social values in Ferdowsi's Shahnameh and Parvin Etisami's Divan. The obtained results show that although the social values of these two poets are similar in terms of content and content, they are different in the manner of expression and the purpose of presentation. Parveen Etisami looks critically at the society and government of his time, but Ferdowsi has focused on social values with the aim of reviving the culture of ancient Iran.

The present treatise is written in five chapters: The first chapter includes the generalities of the research: introduction, statement of the problem, background of the research, research questions and hypotheses. The second chapter is dedicated to the theoretical foundations of the research. This chapter includes introductions and concepts, types of values, social values, the influence of political situations, religion and religion on social values, the place of social values in the Quran and in Iranian culture and Persian literature. The third chapter is devoted to the literary and poetic position of Ferdowsi and Shahnameh and poems of Parvin Etisami. In the fourth chapter, social values, differences and similarities of these values in the Shahnameh and Parvin Etsami's poems are discussed. The fifth chapter is dedicated to conclusions.